

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИКА, ЕЛЕКТРОНІКА,
ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

ФЕЕ :: 2013

**МАТЕРІАЛИ
та програма**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 22-27 квітня 2013 року)

Суми
Сумський державний університет
2013

Особливості електронної структури пустих графітних наночастинок

Ільків Б.І.¹, мол. наук. співроб.; Фоя О.О.¹ наук. співроб.;
Петровська С.С.¹, наук. співроб.; Сергієнко Р.А.², наук. співроб.;
Зауличний Я.В.^{1,3}, проф.

¹ Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича
НАН України, м. Київ

² Фізико-технологічний інститут металів і сплавів НАН України, м. Київ

³ Національний технічний університет України «КПІ», м. Київ

Методом ультрам'якої рентгенівської емісійної спектроскопії було досліджено електронну структуру пустих графітних наночастинок.

Встановлено, що в пустих графітних наночастинках утворюються *sp*-гібридні зв'язки між атомами вуглецю та залишкового заліза при перекриванні високоенергетичних $3d+4s$ -станів з sp^n -гібридними орбіталями ($2 < n < 3$). Це свідчить про те, що частина атомів заліза може знаходитись в стінках пустих графітних наночастинок, залишившись після відмивання в кислотах.

Виявлено різний ступінь π -перекриття p_z -орбіталей над сферичною поверхнею пустих графітних наночастинок. Різні ступені перекриття виникають внаслідок того, що кривизна сферичних атомних поверхонь при поглибленні в пусті графітні наночастинок зростає, в результаті чого зменшується ступінь π -перекриття p_z -орбіталей над поверхнею і збільшується у середині неї.

Встановлено, що SK_α пустих графітних наночастинок ширша за смугу оніонів. Це є наслідком зростання вкладу від перекриття $pp\pi+pp\sigma$ -станів в більшій кількості стінок пустих графітних наночастинок завдяки більшому діаметру частинок у порівнянні з оніонами.

Поверхні пустих графітних наночастинок у порівнянні з графеновими нанолістами значно менш гофровані, тому різниця в ступенях перекриття pp_z -станів та sp^n -гібридних орбіталей внаслідок гофрування зменшується, тоді як перекриття цих орбіталей зростає завдяки збільшенню кривизни шарів при поглибленні в пусті графітні наночастинок.